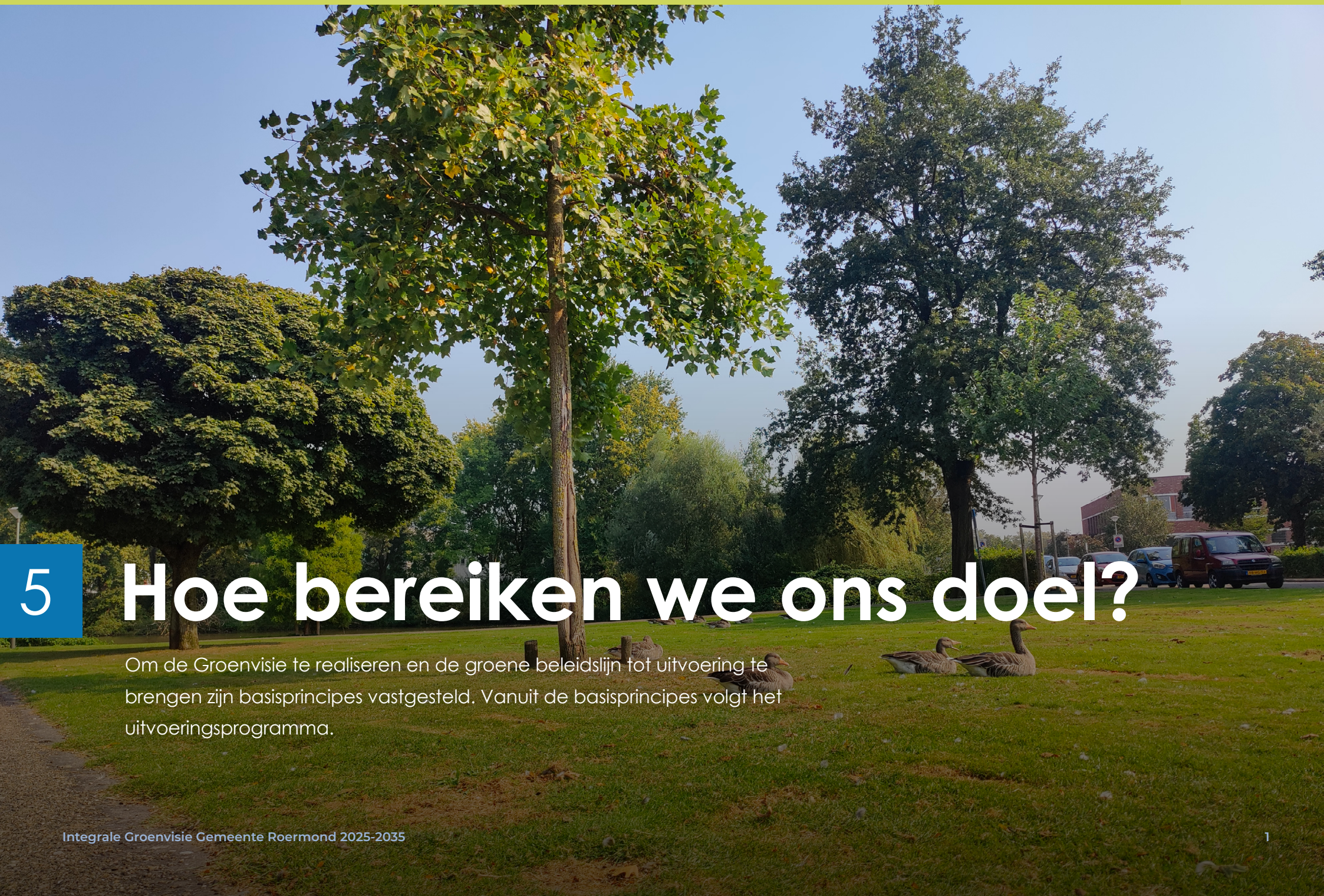

5 Hoe bereiken we ons doel?

Om de Groenvisie te realiseren en de groene beleidslijn tot uitvoering te brengen zijn basisprincipes vastgesteld. Vanuit de basisprincipes volgt het uitvoeringsprogramma.

5.1 DE BASISPRINCIPES

Voor ontwikkelingen en (her)inrichtingen binnen het bebouwd gebied zijn vier groene basisprincipes gedefinieerd. Met deze basisprincipes kunnen we nu al aan de slag gaan. Ze gelden voor iedereen binnen de gemeentelijke organisatie en derden zoals aannemers en projectontwikkelaars.

1. Veiligheid staat altijd voorop;
2. Groen, tenzij;
3. Ruimtes richten we in met kwalitatief hoogwaardig groen;
4. Vergroenen doen we samen.

Basisprincipe 1:
Veiligheid staat altijd voorop

Bij de inrichting van nieuw groen en bij het beheer van bestaand groen blijft veiligheid de eerste prioriteit. We houden altijd rekening met de veiligheid van onze inwoners die het gemeentelijk groen gebruiken of passeren. Het gaat daarbij aan de ene kant over fysieke veiligheid, zoals vlakheid/beloopbaarheid van voetpaden, uitzichthoeken bij inritten/kruispunten en onderhoud aan bomen. Aan de andere kant gaat het over sociale veiligheid. Veiligheid zal altijd meegenomen moeten worden bij een integrale afweging met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen.

Basisprincipe 2:
Groen, tenzij

Met het principe ‘Groen, tenzij’ wordt bedoeld dat de openbare ruimte in de basis als groen wordt gezien. Bij nieuwe ontwikkelingen vormt groen het vertrekpunt. Zo worden straten en pleinen groen, tenzij andere functies dat onmogelijk maken. Voorbeelden hiervan zijn: voetgangersruimten, fietspaden, parkeerplaatsen et cetera. Verharding wordt dus alleen toegepast waar dat vanuit gebruik en/of beheer nodig en wenselijk is.

Groen draagt bij aan belangrijke ecosysteemdiensten zoals een gezond binnenstedelijk klimaat (tegengaan hittestress en fijnstof), een juiste waterkringloop (verminderen wateroverlast en verdroging) en een gezonde bodem (bijvoorbeeld voor moestuintjes). Om deze reden beschouwen we groen als een basisbehoefte. Bij afwegingen in ruimtelijke ontwikkelingen passen we het principe toe, groen tenzij.

Met dit principe voorkomen we onnodige verharding bij (nieuwe) ontwikkelingen.

Slimme combinaties maken is de standaard; dit betekent dat meerdere functies binnen één ruimte (of in dit geval een plan of project) worden gestapeld. Bij ieder project wordt onder andere de bodem en ondergrondse situatie onderzocht om de mogelijkheden uiteen te zetten.

Basisprincipe 3:

De openbare ruimte bestaat uit kwalitatief hoogwaardig groen

Onder kwalitatief hoogwaardig groen wordt groen verstaan dat een bijdrage levert aan de thema's biodiversiteit, klimaatadaptatie en/of een gezonde leefomgeving. De gemeente streeft naar een openbare ruimte waarbinnen deze thema's met elkaar in balans zijn en rekening wordt gehouden met andere actuele opgaven zoals duurzame mobiliteit en energietransitie. Het streven is een openbare ruimte die optimaal functioneert voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en een gezonde leefomgeving. Hierdoor profiteren zowel mensen, als planten en dieren optimaal van het openbaar groen. In de praktijk zal dit telkens maatwerk vragen.

Bij de aanleg, inrichting en het beheer van groen in de openbare ruimte wordt rekening gehouden met de thema's waarvoor het groen dient. Daarbij richt de gemeente zich op duurzame instandhouding van de groene openbare ruimte voor deze thema's. We streven bijvoorbeeld naar plantplaatsen met voldoende boven- en ondergrondse ruimte. Hierdoor kunnen bomen gezond oud worden. Daardoor kunnen ze bijvoorbeeld voor lange tijd een waardevolle bijdrage leveren aan een thema als klimaatadaptatie. Plantsoorten die aangelegd zijn voor de biodiversiteit worden op een manier beheerd dat ze een optimale bijdrage leveren. De openbare ruimte die ingericht wordt voor inwoners en een gezonde leefomgeving worden ook duurzaam in stand gehouden.

Ons bestaande groen tillen we naar een hoger kwalitatief niveau op natuurlijke momenten. Dit betekent dat we bij toekomstige projecten met behulp van de beplantingslijst groen vervangen en steeds meer inzetten op ecologisch beheer (verschralen, omvormen en gefaseerd maaien).

Basisprincipe 4:

Vergroenen doen we samen

De gemeente gaat beter communiceren over vergroening in bebouwd gebied. We leggen uit wat we vergroenen, hoe we dit aanpakken en waarom we juist datgene doen. Daarnaast verduidelijken we hoe inwoners hieraan kunnen bijdragen en op welke manier de gemeente hen kan ondersteunen. Om van het bebouwd gebied één gezond ecosysteem te maken is de hulp van inwoners en ondernemers van groot belang. Kleine acties, zoals het vervangen van tegels door groen of het planten van bomen op privéterrein, dragen hier al aan bij. Alleen samen kunnen we gemeente Roermond vergroenen en daarmee toekomstbestendig maken. We gaan samen voor de groene revolutie van de gemeente. De gemeente onderzoekt op wat voor manier inwoners en ondernemers ondersteund kunnen worden.

5.2 Het uitvoeringsprogramma

Met onze visie op groen **(zie hoofdstuk 4)** leggen we duidelijk vast wat we willen bereiken in 2035 en welke basisprincipes te allen tijde gelden. Om de visie te bereiken hebben we een uitvoeringsprogramma opgesteld. In onderstaande paragraaf beschrijven we het uitvoeringsprogramma en lichten we het toe. Ook benoemen we welk tijdspad we daarin bewandelen. Door maatschappelijke ontwikkelingen en transities veranderen opgaven/belangen in een razend tempo. Hierdoor ligt het uitvoeringsprogramma niet juridisch vast, maar is het flexibel en wendbaar. Met het opstellen van een uitvoeringsprogramma willen we onnodige stapeling van beleid voorkomen.

Op de Groene routekaart **(zie afbeelding 5.1)** staat schematisch weergegeven wanneer alle plannen van 2025 tot en met 2035 uitgevoerd worden. Er kunnen nieuwe plannen opgenomen worden en/of beschreven plannen kunnen komen te vervallen op basis van nieuwe inzichten en/of ontwikkelingen. Om de voortgang van het uitvoeringsprogramma stabiel voort te zetten blijft in de toekomst capaciteit (zowel arbeidsuren als middelen) nodig. Bij onvoldoende capaciteit loopt de voortgang van het uitvoeringsprogramma risico.

Monitoring klimaatadaptatie (lopend)

Prijsindicatie programma: Reguliere middelen, wordt betaald uit de jaarlijkse bijdrage aan Waterpanel Noord.

In het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie wordt in een ongeveer zes jaarlijkse cyclus gewerkt aan de ambities op het gebied van klimaatadaptatie. Dit doen we in regionaal verband (Waterpanel Noord). De eerste cyclus is inmiddels doorlopen en in 2025 starten we met de tweede cyclus. Per cyclus worden de plannen gemonitord, geëvalueerd en bijgesteld. Het monitoren van de trend(s) op het gebied van klimaat zijn onderdeel van deze opdracht. Dit wordt bijvoorbeeld uitgevoerd door middel van met stresstesten.

Kwaliteitshandboek Openbare Ruimte inclusief sortimenten (2025)

De kosten voor dit product worden betaald vanuit een ander budget, en worden daarom hier niet weergegeven.

Binnen het Kwaliteitshandboek Openbare Ruimte stellen we verschillende keuzes voor sortimenten met inheemse, toekomstbestendige plant- en boomsoorten en soorten met een bepaalde beeldkwaliteit op. Deze lijst dient als leidraad. Ook geeft het richtlijnen weer voor toekomstige plannen in de gemeente waarin groen een rol speelt. Tegelijk wordt met deze verschillende sortimenten de typologie per gebied in de gemeente aangegeven. Waarin het ambitieniveau voor een ontwerp qua beeldkwaliteit, onderhoudsintensiteit en biodiversiteit beter inzichtelijk kan worden gemaakt.

De sortimentslijsten stellen we op om te borgen dat bij het aanplanten van nieuw groen enkel gekozen wordt voor inheemse en/of toekomstbestendige plant- en boomsoorten die passen bij het gewenste beeldkwaliteit, het DNA van de plek en de betreffende locatie in Roermond. Inheemse diersoorten profiteren het meest van inheemse beplanting die net als zijzelf thuishoren in de regio.

Door meer variatie aan inheemse beplanting te gebruiken dragen we bij aan de biodiversiteitsherstelopgave. Om nog meer impact te maken bekijken we per project of het mogelijk is om toekomstbestendige beplanting aan te planten die bestand is tegen het veranderend klimaat en daarmee hittestress, droogte en wateroverlast vermindert.

Herijking kap- en compensatiebeleid & monumentale bomenlijst (2025)

Prijsindicatie programma: €20.000,-

Om (monumentale) bomen te beschermen wordt een kap- en compensatiebeleid uitgewerkt. Hierin worden de uitgangspunten opgenomen wanneer een boom monumentaal is. Daarnaast wordt hier het kap- en compensatiebeleid van bomen uitgewerkt.

Onderdeel van het kap- en compensatiebeleid is de actualisatie van de monumentale bomenlijst. Dit is een bomenlijst van alle aangewezen monumentale bomen in de gemeente Roermond. Deze bomen zijn beschermd volgens kap- en compensatiebeleid.

Bomen zijn ,door hun grote kroonoppervlak, van belang voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en gezondheid door de vele functies die zij vervullen:

- Ze zorgen voor schaduwvorming en dragen hierdoor bij aan de regulatie van het lokale klimaat;
- Ze zuiveren de lucht en het water in hun omgeving;
- Ze spelen een rol in het waterbeheer en dienen als natuurlijke waterbuffer;
- Ze bieden een waardevol leefgebied voor verschillende plant- en diersoorten;
- Ze dragen bij aan de verspreiding van zaden en pollen.

Het beschermen en behouden van bomen is cruciaal voor de biodiversiteit en een gezonde leefomgeving voor mens en dier. Monumentale bomen dragen over het algemeen nog een grotere bijdrage aan biodiversiteit, klimaatadaptatie en gezondheid. Dit komt doordat ouder zijn dan andere bomen, vaak groter in omvang zijn, cultuurhistorisch van betekenis zijn en van grote ecologische waarde voor plant- en diersoorten die in de boom kunnen verblijven.

Dit beleid moet in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) worden opgenomen.

Groenstructuurplan inclusief maatlat klimaatadaptieve gebouwde omgeving (2025/2026)

Prijsindicatie programma: tussen de €50.000,- en €60.000,-

Het Groenstructuurplan is een tactisch beleidsplan gericht op de Roermondse groenstructuren, binnen en buiten de bebouwde kom. In het Groenstructuurplan wordt het beleid omschreven voor het behouden, beschermen, versterken en uitbreiden van het groen per groenstructuur. Hiervoor kunnen documenten zoals de maatlat klimaatadaptieve gebouwde omgeving gebruikt worden ter inspiratie.

Binnen dit netwerk krijgen alle groene functies een plek. Het uitgangspunt is bescherming en behoud van bestaande groenstructuren. Daarbij wordt gezocht naar kansen om de groenstructuur te versterken en uitbreiden.

Quickscan van groen naar donkergroen (2026)

Prijsindicatie programma: tussen de €20.000,- en €25.000,-

De quickscan van groen naar donkergroen richt zich op de kwaliteit van het bestaande groen. Dit is een onderzoek waarbij de gemeente binnen het bebouwd gebied van de gemeentelijke grenzen opzoek gaat naar locaties waar groen optimaal kan functioneren voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en de gezondheid van inwoners.

Dit onderzoek is groot van opzet. Daarom wordt onderzocht op wat voor manier dit onderzoek het beste uitgevoerd kan worden. Bij het onderzoek kan bijvoorbeeld de gemeente in zijn geheel onderzocht worden, maar ook wijk- en dorpsgericht . Om het beste resultaat te behalen is samenwerking met inwoners van uiterst belang om zoveel mogelijk kwaliteit hoogwaardig groen te creëren.

Actieplan groeninitiatieven (2026)

Prijsindicatie programma: tussen de €5.000,- en €10.000,-

Om vergroening te stimuleren onder inwoners en ondernemers van de gemeente Roermond brengen we in kaart waar we ruimte kunnen creëren of groenvakken kunnen aanwijzen voor groeninitiatieven. Dit werken we uit in het actieplan groeninitiatieven. Verder staat in dit plan beschreven aan welke randvoorwaarden initiatiefnemers moeten voldoen binnen deze groeninitiatieven. Voorbeelden van groeninitiatieven zijn buurttuinen, zelfbeheer van groenvlakken, het adopteren van boomspiegels om deze groen en biodivers in te richten en tegelwippen/geveltuintjes.

Monitoringsplan biodiversiteit 2026-2035 (2026/2027)

Prijsindicatie programma: tussen de €30.000,- en €40.000,- exclusief monitoring

We stellen een monitoringsplan biodiversiteit op. In dit monitoringsplan werken we de ambitie uit waar we naartoe willen. Deze ambitie zal worden bepaald op basis van doelsoorten ofwel plant- en diersoorten waarvan behoud, herstel of terugkeer als doelstelling van natuurbehoud wordt gezien. Met dit monitoringplan monitoren we periodiek het effect van de maatregelen op de biodiversiteit binnen de Roermondse groenstructuren. De resultaten worden jaarlijks uitgewerkt in een digitale natuurwaardenkaart. In deze kaart wordt inzichtelijk gemaakt welke (beschermde) planten en dieren voorkomen binnen de gemeentegrenzen van Roermond. De nulmeting die wordt uitgevoerd voor de monitoring is het startpunt van de natuurwaardenkaart.

We zorgen voor monitoring van groenstructuren en geïsoleerde groengebieden om de lange termijn functionaliteit van groenvoorzieningen te waarborgen.

Groennorm protocol (2027)

Prijsindicatie programma (prijspeil 2024): tussen de €15.000,- en €20.000,-

Ruimtelijke ontwikkelingen gaan in principe altijd gepaard met een vergroeningsopgave. Zeker als die ontwikkelingen de openbare ruimte raken of wanneer nieuwe openbare ruimte moet worden aangelegd.

Hoe groot die opgave is hangt af van de specifieke situatie, waarbij er doorgaans sprake zal zijn van maatwerk. Bij de planvorming moet in ieder geval rekening worden gehouden met het realiseren van voldoende kwalitatief hoogwaardig en toekomstbestendig groen. Dit krijgt nadrukkelijk een plek in de afweging rondom nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Om hier richting aan te geven zullen indicatieve groennormen worden uitgewerkt.

Natuurinclusief bouwen puntensysteem (2028)

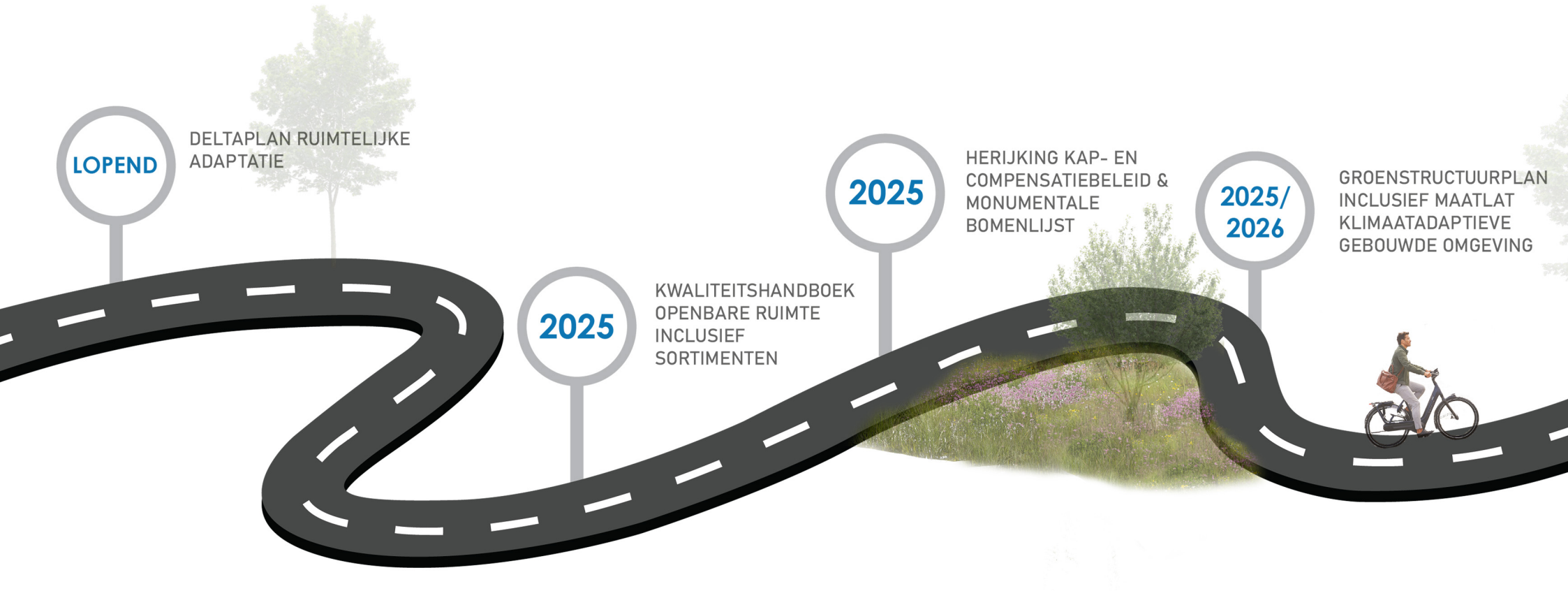
Prijsindicatie programma (prijspeil 2024): €15.000,- en €20.000,-

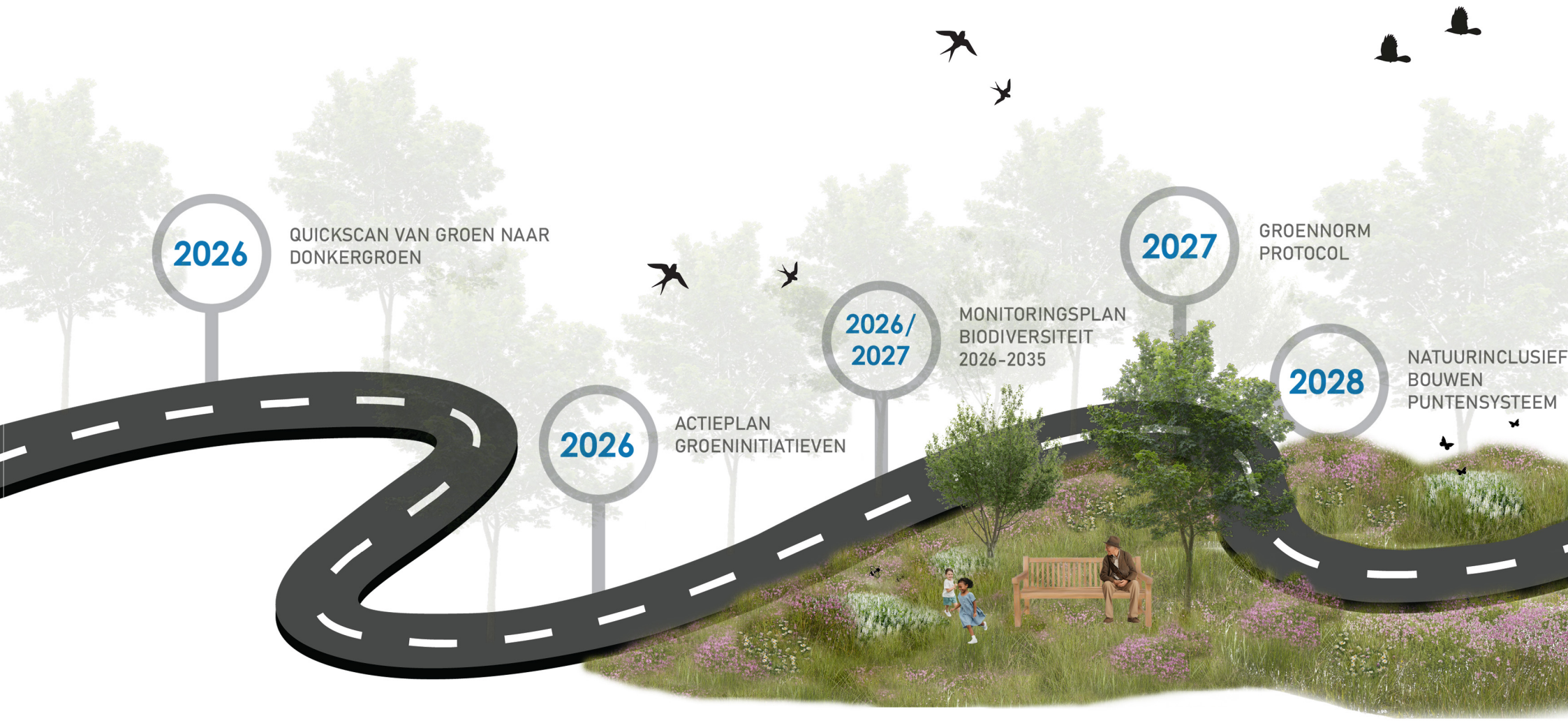
Hiervoor is al beschreven dat we op diverse vlakken gaan werken aan een natuurinclusieve omgeving. Natuurinclusief bouwen kan hier ook een belangrijke bijdrage aan leveren.

Natuurinclusief bouwen gaat veel verder dan enkel het opnemen van groene elementen in het ontwerp van gebouwen. Het gaat met name ook over de functie die de bebouwde omgeving als leefgebied kan hebben voor plant- en diersoorten. Het heeft dus één op één een relatie met de biodiversiteit, waarvan het belang in deze visie al nadrukkelijk is onderstreept.
Deze ambitie hangt samen met de indicatieve groennormen en de omgevingskwaliteit van de bebouwde omgeving. Er kan bijvoorbeeld een puntensysteem worden opgesteld, aan de hand waarvan bouwplannen worden beoordeeld, en/of gestimuleerd.

GROENE ROUTEKAART
INTEGRALE GROENVISIE ROERMOND

Afbeelding 5.1: Groene routekaart met alle uitvoeringsprogramma's vanuit de Integrale Groenvisie.

Bijlage I
Evaluatie Groenvisie Roermond 2016

Toen: doelen in 2016	Nu (2024): evaluatie en conclusies	Toekomst: wat gaan we doen (uitvoeringsprogramma)?
"Het groen in Roermond willen we ontwikkelen als robuuste, vitale structuren bestaande uit landschappelijke lijnen, lanen en singels, die de stedelijke omgeving en buitengebied verbinden."	De structuren die we hebben zijn behouden, maar ze zijn niet tot nauwelijks ontwikkeld.	• Kwaliteitshandboek Openbare Ruimte inclusief beplantingslijst. • Herijking kap- en compensatiebeleid & monumentale bomenlijst. • Groenstructuurplan inclusief maatlat klimaatadaptieve gebouwde omgeving. • Quickscan van groen naar donkergroen. • Actieplan groeninitiatieven. • Monitoringsplan biodiversiteit. • Monitoringsplan klimaat. • Groennorm protocol. • Natuurinclusief bouwen puntensysteem.
"Entrees van gemeente Roermond, zoals de N280, Rijksweg Zuid en het station willen we opwaarderen middels een groene hoogwaardige opvulling."	Dit gebeurt projectmatig en wordt voortgezet.	• Groenstructuurplan inclusief maatlat klimaatadaptieve gebouwde omgeving. • Quickscan van groen naar donkergroen
"De relatie tussen de stedelijke omgeving en het landschap worden versterkt, zodat wandelgebieden bereikbaar worden voor bewoners. Waar landschappelijke lijnen een barrière kruisen, stellen we voor om een verbinding te maken, zodat een 'poort' naar het buitengebied ontstaat."	Is niet gebeurd, maar wordt opgepakt via het Groenstructuurplan.	• Groenstructuurplan inclusief maatlat klimaatadaptieve • gebouwde omgeving.

Toen: doelen in 2016	Nu (2024): evaluatie en conclusies	Toekomst: wat gaan we doen (uitvoeringsprogramma)?
"We onderscheiden in de Groenvisie lanen en singels, beide met een ander wensbeeld. We benoemen de structuren die bepalend zijn voor de beleving en oriëntatie en die willen we behouden en versterken."	De structuren die we hebben zijn behouden, maar ze zijn niet tot nauwelijks ontwikkeld.	• Groenstructuurplan inclusief maatlat klimaatadaptieve gebouwde omgeving.
"We hebben de ambitie om meer bomen in Roermond tot volle wasdom te laten groeien. Bij ontwikkelingen is behoud van oude bomen uitgangspunt. Voor nieuwe aanplant kiezen we bewust voor een toekomstige monumentale boom."	Wordt aan voldaan en wordt in de toekomst voortgezet en vastgesteld in project die onderdeel zijn van het uitvoeringsprogramma.	• Kwaliteitshandboek Openbare Ruimte inclusief beplantingslijst. • Herijking kap- en compensatiebeleid & monumentale bomenlijst. • Groenstructuurplan inclusief maatlat klimaatadaptieve gebouwde omgeving.
"We willen de soortendiversiteit van bomen als kwaliteit behouden en beschouwen het als uitgangspunt voor nieuwe ontwikkelingen."	Dit gebeurt projectmatig en wordt voortgezet.	• Herijking kap- en compensatiebeleid & monumentale bomenlijst.

Toen: doelen in 2016	Nu (2024): evaluatie en conclusies	Toekomst: wat gaan we doen (uitvoeringsprogramma)?
"De gemeente Roermond gaat de toepassing van groene architectuur versterken door te inspireren en faciliteren. Door gemeentelijk vastgoed in kaart te brengen en te vergroenen willen zij particuliere eigenaren inspireren en aanmoedigen om ook hun vastgoed te vergroenen. In dialoog met de bewoners wil de gemeente een aantrekkelijk groen beeld borgen en groene invulling van de tuin stimuleren."	Is niet gebeurd, maar wordt opgepakt via verschillende projecten die onderdeel zijn van het uitvoeringsprogramma.	• Kwaliteitshandboek Openbare Ruimte inclusief beplantingslijst. • Groenstructuurplan inclusief maatlat klimaatadaptieve gebouwde omgeving. • Actieplan groeninitiatieven. • Groennorm protocol. • Natuurinclusief bouwen puntensysteem.
"We willen strategisch inzetten op kleurrijke borders, ruige bermen en bloeiende aspecten op ooghoogte."	Dit gebeurt projectmatig en wordt voortgezet.	• Kwaliteitshandboek Openbare Ruimte inclusief beplantingslijst. • Groenstructuurplan inclusief maatlat klimaatadaptieve gebouwde omgeving. • Quickscan van groen naar donkergroen. • Actieplan groeninitiatieven. • Monitoringsplan biodiversiteit. • Natuurinclusief bouwen puntensysteem.

Bijlage II
Analyse Participatiefase

AMBTELIJK TRAJECT: INTERNE WERKSESSIE

Het doel van de eerste interne werksessie was om gerichte input op te halen voor het schrijven van de Integrale Groenvisie vanuit een breed scala aan vakdisciplines binnen de gemeente Roermond. In deze werksessie zijn kansen en knelpunten met betrekking tot groen geïdentificeerd voor de thema's biodiversiteit, klimaatadaptatie en gezonde leefomgeving. Daarnaast zijn ook kansen en knelpunten met betrekking tot groen binnen de taakvelden van de diverse vakdisciplines vastgesteld.

Het belang van groen binnen de vakdisciplines
De betrokken vakdisciplines bij het ambtelijk traject waren:

- Beheer groen
- Beheer Openbare Ruimte
- Duurzaamheid en Energietransitie
- Klimaatadaptatie
- Stedelijk water en Riolering
- Natuur en Landschap
- Sport en Bewegen
- Preventie en Gezondheid
- Stedenbouw en Wonen
- Mobiliteit en Verkeer
- Ontwerper
- Omgevingsrecht

Binnen hun taakveld houden zij zich over het algemeen matig bezig met groen (gemiddelde van 6,3/10), maar beschouwen alle drie de thema's biodiversiteit, klimaatadaptatie en gezonde leefomgeving als belangrijk maatschappelijke opgaven (gemiddelde van 8,5/10). Klimaatadaptatie werd het hoogst beoordeeld (8,8/10) en gezondheid het laagst (8,2/10).

Knelpunten en kansen

Diverse knelpunten en kansen zijn naar voren gekomen voor het benutten van groen als bijdrage aan biodiversiteit, klimaatadaptatie en het welzijn van de inwoners van de gemeente Roermond.

Belemmering bij de versterking van groen

Bijna alle taakvelden binnen de gemeente Roermond ondervinden belemmeringen bij het versterken van groen, met uitzondering van één vakdiscipline. De belangrijkste redenen hiervoor zijn vaak een tekort aan bovengrondse en ondergrondse ruimte evenals beperkte budgetten. Groen krijgt vaak weinig prioriteit binnen projecten, waardoor het vaak als eerste van actielijsten wordt geschrapt of waar beschikbaar budget wordt gebruikt voor andere doeleinden. Echter worden ook kansen met concrete maatregelen voorgesteld om de samenwerking met het taakveld groen te versterken en groen op een doeltreffende wijze te integreren in gemeente Roermond. Deze worden hieronder verder toegelicht.

Versterking communicatie en samenwerking

Actieve samenwerking en overleg

Het taakveld groen moet actief worden betrokken bij projecten en initiatieven binnen de gemeente Roermond. Regelmatig overleg en afstemming tussen verschillende betrokken partijen zijn essentieel om tot gezamenlijke besluitvorming en een optimale uitvoering van groenprojecten te komen. Ook werden toekomstige kansen voor groen binnen beleidsthema's benoemd. De beleidsthema's economie, toerisme, woningbouw (inclusief kleinere woningbouwinitiatieven), erfgoed (vooral monumenten en het beschermde stadsgezicht), bedrijventerreinen, preventie, gezondheidsbeleid/zorg, mobiliteit (met

name langzaam verkeer), energietransitie en onderwijs werden als kansrijk beschouwd waar groen in de toekomst een belangrijke rol kan spelen, maar momenteel nog weinig aandacht krijgt.

Bewustwording waarde groen en ecologisch beheer onder inwoners

De waarde van groen moet actief gecommuniceerd worden naar inwoners van de gemeente. Communiceer voornamelijk met beeld; maak de waarde van groen in een straat of wijk visueel voor inwoners. Besteed hierbij aandacht aan de functies van ecologisch beheer en het kwalitatief groen voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en gezonde leefomgeving. Hoogwaardig groen, oftewel kwalitatief groen, gaat boven de kwantiteit aan groen. Maar de kwantiteit van groen is niet onbelangrijk. Een lage kwantiteit groen binnen de gemeente, en met name in de binnenstad, is soms in conflict met de identiteit van de gemeente. Inwoners hebben het gevoel dat ze hun ‘eigen stad’ aan het kwijtraken zijn aan toerisme of evenementen. Daarnaast kan een lage kwantiteit aan groen binnen een versteende omgeving inwoners en burgers een beklemd gevoel geven. Koppelkansen met groen zijn hierbij dus van belang. Biedt ook ruimte voor initiatieven van inwoners en organisaties, waarbij gesprekken met de wijkregie worden gefaciliteerd om draagvlak te creëren op wijkniveau. Verder werd aangegeven om het belang van groen in het onderwijs te integreren, zodat ook de jeugd bewust wordt van de waarde van groen in de leefomgeving.

Preventieve procesbegeleiding en het bieden van koppelkansen

Stimuleer de implementatie van groen aan de voorkant van projecten. Dit kan kostenbesparend werken voor woningcorporaties en ontwikkelaars, mits zij bewust worden gemaakt van de waarde van groen in hun projecten. Aangezien een gebrek aan ruimte en budget groenimplementatie vaak belemmeren, is het belangrijk dat ondernemers bewust worden van de koppelkansen die groen levert. Hiervoor zal dus geïnvesteerd moeten worden in het ontwikkelen van meer kennis en richtlijnen aan de voorkant van projecten. Ook het bieden van concrete handvaten in de vorm van realistische en uitvoerbare plannen inclusief toetsbare structuren en visualisaties zijn belangrijk voor het realiseren van groenimplementaties.

STAKEHOLDERS: EXTERNE WERKSESSIE

Tijdens het opstellen van de Integrale Groenvisie streven we naar een inclusieve aanpak waarbij lokale stakeholders actief betrokken worden bij de besluitvorming. De centrale thema's binnen de Integrale Groenvisie genieten al maatschappelijk draagvlak, waardoor het van essentieel belang is om input te verzamelen van lokale belanghebbenden met specifieke kennis en belangen. Het doel van stakeholders betrekken was dan ook het ophalen van relevante input van lokale stakeholders, waarbij specifieke aandacht wordt besteed aan de terugkoppeling van informatie naar hen toe. Het is cruciaal dat zij inzicht krijgen in hoe hun input wordt verwerkt en welke impact dit heeft op de besluitvorming. Op deze manier streven we ernaar om een breed gedragen en effectieve Groenvisie te ontwikkelen dat aansluit bij de behoeften en belangen van alle betrokken partijen.
Op 22 april heeft een externe werksessie met diverse werkgroepen plaatsgevonden. Hierbij waren de volgende werkgroepen aanwezig:

- GGD Limburg Noord
- Stichting gehandicapten
- RNMO
- Ontwikkelingsmaatschappij
- Dorpsraad- en comité van Swalmen en Leeuwen
- Sportraad en Mobiliteitsraad
- IVN
- De Groene Transformator
- Natuur en milieufederatie
- Stichting Rura
- Waterschap Limburg
- Beschermd wonen Zuid

Samen met deze partijen zijn een aantal vragen beantwoord en visies van de Integrale Groenvisie besproken. Aan de hand hiervan zijn kansen en knelpunten met betrekking tot groen geïdentificeerd. Deze zijn gerelateerd aan de thema's klimaatadaptatie, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. In onderstaand overzicht is het antwoord op iedere vraag samengevat.

Vraag	Reacties vanuit de stakeholders
Op wat voor manier kunnen we groen inzetten om een bijdrage te leveren aan klimaatadaptatie?	• Tegels eruit, groen erin • Nature-based solutions op gebouw- en grondniveau: groene daken, gevelgroen, bomen planten, wadi's. • Kies de juiste beplanting; vele huidige beplantingen zijn mooi voor het oog, maar leveren niet altijd een bijdrage aan klimaatadaptatie. • Bescherm bestaand groen; behoud groen bij ontwikkelingen en pas in. • Groen binnen twee kilometer van woonwijken door middel van parken, plantsoenen. Pas de 3-30-300 regel toe. • Activeer de buurt om te vergroenen; schakel buurtbuddy's in om groene tuinen helpen te verzorgen. Zet groen in als buurtontmoetingsplek met educatieve functie. Dit kan bij scholen of in de vorm van gemeenschappelijke tuinen voor mensen die niet in staat zijn om hun tuin te vergroenen. • Neem blauwstructuren mee: creëer door middel van aanplant robuustere natuur rondom beekdalen en rivieren. • Creëer ruimte voor water waar mogelijk.

Vraag	Reacties vanuit de stakeholders
Op wat voor manier kunnen we groen inzetten om een bijdrage te leveren aan biodiversiteit?	• Basiskwaliteit Natuur hanteren. • Educatie samenleven met dieren: de bever is bijvoorbeeld geen vijand. • Inspireren en activeren van burgerparticipatie: vergroenen openbare ruimte inspireert en activeert burgers tot het vergroenen van hun eigen tuin. • Neem groen mee in de planvorming. • Inheems, gevarieerd, tuinen en openbaar groen, aangepast maaibeleid, insectenhotels, nestkastjes, onderwijs betrekken, communiceren van voorbeelden in de wijk. • Zeer gedifferentieerde beplanting en leefgebieden voor fauna. • Slimme keuzes maken met betrekking tot beplanting. • Groene corridors en stepping stones creëren, verschillende inheemse bomen en struiken aanplanten. Connectiviteit en verbindingszones! Soorten moeten ook de ruimte krijgen om te migreren. • Aanbod biologische planten. • Aandacht voor zoom en mantel. • Maaien van borders beperken.

Vraag	Reacties vanuit de stakeholders
Op wat voor manier kunnen we groen inzetten om een bijdrage te leveren aan het welzijn van onze inwoners?	• Vergroening daar waar het mogelijk is in relatie met andere historische waardes. • Door het groen zo aan te brengen dat het geen belemmering vormt voor mensen met een beperking. Denk aan rolstoelen, rollators, kinderwagens en mensen die slechtziend zijn. Groen groeit. • Goed onderhoud, ter voorkoming van infectieziekten en valgevaar. • "Verloren" ruimte vullen met groen en voor meerdere doelen gebruiken; combineer met speelruimte, hutten, hangplek voor de buurt. • Om druk in natuurgebieden te verlagen voor recreatie zul je ook plekken moeten aanwijzen daar waar recreatie en rust voor dieren wel gerealiseerd kunnen worden. • Milieuzones invoeren. • Als ontmoetings- en inspiratieplek voor jong en oud, met ruimte om actief bezig te zijn met bijvoorbeeld het bouwen van een insectenhotel door de jeugd. • Mensen meenemen in ontwikkelingen en meer aandacht geven aan de noodzaak van vergroenen. Handen in de aarde zorgt voor samenhorigheid, ontspanning en rust. • Samen aan groenbeheer doen. • Ruimte voor ontmoeting/bankjes. • Gelegenheid om te vertoeven en wandelen, maar kijk wel uit met recreatiedruk. • Mooie natuur en speelnatuur lokt mensen naar buiten.

Knelpunten en kansen

In het overzicht zijn kansen en knelpunten ten aanzien van groen uitgelicht die zijn voortgekomen uit de werksessie met de werkgroepen.

Visie	Reacties vanuit de stakeholders
We zetten groen in om de gevolgen van extreem weer (hitte, extreme buien en droogte) te verzachten	Eens, maar werk wel met scenario's en doelstellingen.
Wanneer groen géén andere functie heeft dan het zijn van groen, dan zetten we het in voor het bevorderen van de biodiversiteit binnen het stedelijk gebied.	Eens
We gaan bermen en grasvelden die onderdeel uitmaken van een ecologische waardevolle verbinding ecologisch beheren.	Eens, ook eilanden zijn waar-devol.
Bij de inrichting - bij nieuwaanleg én bij vervanging - wordt waar mogelijk het groenareaal vergroot	Eens
We stimuleren inwoners/ bedrijven om zelf groene maatregelen te nemen (bijvoorbeeld door subsidie en advies)	Eens, mits: • Biologisch en inheems materiaal wordt verstrekt. • Effectieve maatregelen niet conflicterend zijn met doelen; voorkom greenwashing.
We zorgen dat (nieuwbouw) projecten klaar zijn voor de toekomst door richtlijnen op te stellen voor klimaatadaptatie, gezondheid en biodiversiteit	• Eens, mits: • Harde eisen. Richtlijnen zijn niet voldoende. • Ongeacht de ruimtelijke verandering die plaatsvindt, voer natuurinclusiviteit in als checkpoint; stel eisen op, maar biedt de vrijheid om keuzes te blijven maken. Stel richtlijnen op verschillend voor bedrijventerreinen, particulieren en huurwoningen (corporaties).

Visie	Reacties vanuit de stakeholders
Bij het maken van keuzes in de inrichting of het beheer van groen is veiligheid onze eerste prioriteit	• Eens, mits: • Toegankelijkheid wordt meegenomen. • Verschil in het type veiligheid wordt benadrukt: maak verschil tussen sociale en fysieke veiligheid. • Rekening wordt gehouden met de gehele omgeving: sociale veiligheid geldt niet alleen voor openbare ruimte, maar ook voor particuliere tuinen. Hoge hagen/groene afschermingen zorgen voor mindere zichtbaarheid en lagere sociale veiligheid. • Veiligheid wordt afgewogen bij verschillende omstandigheden.
We richten speel- en ontmoetingsplekken zoveel mogelijk natuurlijk in, bijvoorbeeld door hoogteverschillen in het maaiveld en de beplanting.	• Eens mits, • koppelkansen en gebruiksfuncties geclusterd worden voor gezondheid en beleving: • Richt speel- en ontmoetingsplekken glooiend in voor toegankelijkheid. • Richt speel- en ontmoetingsplekken niet zo netjes in: bouw hutten bijvoorbeeld. • Richt speel- en ontmoetingsplekken in op plekken met weinig mobiliteit en veel toezichtmogelijkheden (bijvoorbeeld bij scholen en naschoolse opvang). • Richt speelplekken in als sociale ontmoetingsplekken voor ouders en ouderen.
De inrichting van groen sluit aan op de doelgroep en het gebruik.	• Eens, mits: • Doelgroepen gecombineerd worden. • Geclusterd wordt waar mogelijk. • Vanuit wijk- en kernbeleidsvisies wordt vergroend.

BESTUURLIJK TRAJECT: BEELDVORMENDE RAADSSESSIE

Tijdens de beeldvormende Raadssessie waren commissieleden, fractievoorzitters en steunende fracties van GroenLinks, D66, VVD, PvdA, DS en LVR aanwezig. Hun visie op de stellingen zijn hieronder verder uitgewerkt.

Bij de inrichting – bij nieuwaanleg én bij vervanging – wordt vanaf het begin rekening gehouden met groen. "Grijs" wordt vervangen door "groen" ook als dat eventueel betekent dat de kosten voor beheer en onderhoud omhooggaan.

De meerderheid is het volledig eens, behalve één deelnemer met een gemengde mening. Hoewel het belangrijk is om vanaf het begin rekening te houden met groene initiatieven, is het noodzakelijk om de totale kosten voor aanleg en beheer nauwkeurig te evalueren voordat definitieve beslissingen worden genomen. Hoewel groen zeker waarde toevoegt, zijn er ook uitdagingen en kosten verbonden aan zowel de aanleg als het beheer ervan.

Voor het omvormen van "grijs" naar "groen" zoeken we proactief naar locaties.

De meerderheid is het volledig eens, behalve één deelnemer met een gemengde mening. Bij het ontwikkelen van groeninitiatieven is het essentieel om een brede reeks locaties in overweging te nemen, zonder specifiek naar nieuwe groengebieden te zoeken. We moeten kansen in verband brengen met bestaande ontwikkelingen, waarbij snel resultaat geboekt kan worden. 'Quick wins' moeten worden geïdentificeerd. Daarnaast moet gebruik gemaakt worden van al vastgestelde gebiedsprofielen, zoals die van de binnenstad en het centrum van Swalmen. Het identificeren van 'quick wins' en het proactief zoeken naar draagvlak samen met inwoners zijn cruciale stappen in het proces. Door de kenmerken van locaties, draagvlak en kansen te analyseren, kunnen thema's geprioriteerd worden en effectieve beslissingen genomen worden. Welke locaties hebben potentie voor vergroening? Wat zijn de kenmerken van deze gebieden? Welke kansen liggen er voor de thema's in deze gebieden en waar kan draagvlak gecreëerd worden? Een integrale aanpak van groenvoorzieningen is noodzakelijk, waarbij horizontaal en verticaal groen gecombineerd worden om zowel klimaatadaptatie als biodiversiteit te bevorderen.

Wanneer groen géén andere functie heeft dan het zijn van groen (bijvoorbeeld overhoekjes en gazon stroken), dan zetten we het in voor het bevorderen van biodiversiteit en klimaat binnen het stedelijk gebied.

De meerderheid is het hiermee eens, op één persoon na. Het ecologisch beheer van groenruimtes brengt verschillende uitdagingen met zich mee. Hoewel sommige gebieden hoog groeien en mogelijk de verkeersveiligheid in gevaar brengen is het belangrijk om veiligheid als prioriteit te stellen boven een esthetisch perfecte uitstraling. Communicatie speelt hierbij een cruciale rol; het is essentieel dat mensen het groen niet alleen als onkruid beschouwen. Het groen moet zo worden ingericht dat het zowel natuurlijk als functioneel is, zelfs als dit betekent dat er tegen de stroom moet worden ingeroeid. Veel inwoners zien immers graag strak gemaaid gazon. Het streven is naar een goede balans tussen strak gemaaid en natuurlijk groen, waarbij duidelijke

communicatie met de omgeving/ het informeren van inwoners centraal staat. Een mogelijkheid voor effectieve communicatie is het plaatsen van educatiebordjes met QR-codes, die informatie bieden over vlinders en insecten in combinatie met bijvoorbeeld een voedselbos.

Het verschil tussen actieve en passieve omvorming moet worden erkend. Passieve omvorming kan door inwoners als "rommel" worden gezien, en ook snel hierdoor door inwoners verwaarloosd worden. Communicatie en educatie zijn dus van cruciaal belang om dit begrip te bevorderen. Het creëren van recreatieplekken en educatieve bordjes over vlinders en voedselbossen op dergelijke locaties kan helpen bij het bevorderen van begrip en geduld voor ecologisch beheer. Hoewel inzaaien een snellere uitstraling biedt, vergt ecologisch beheer tijd voor functionele en esthetische ontwikkeling. Dit moet actief worden gecommuniceerd naar inwoners. Het gebruik van groen asfalt en het natuurlijk laten groeien van 'onkruid' moeten worden ondersteund door educatie en vastgehouden als onderdeel van het openbaar beheer.

… hierdoor verandert het beeld van de openbare ruimte (doorvraag op stelling "Wanneer groen géén andere functie heeft dan het zijn van groen, dan zetten we het in voor het bevorderen van biodiversiteit en klimaat binnen het stedelijk gebied").

Het beheer van groenruimtes vereist balans om te voorkomen dat een rommelig beeld ontstaat. Een richtlijn kan zijn dat "onkruid" niet hoger wordt dan de aanplant. De benadering van ecologisch beheer moet subtiel zijn en afhankelijk van de locatie. Naarmate we dichter bij het centrum komen kan een meer verzorgde uitstraling gewenst zijn. Terwijl aan de randen de natuur meer vrijheid kan hebben. Het is belangrijk om te kijken naar de balans tussen het laten gaan van de natuur en het handhaven van een nette uitstraling. Ecologisch beheer betekent niet dat er helemaal geen onderhoud plaatsvindt; het observeren van soorten en het handhaven van een zekere mate van controle is essentieel. Met het oog op klimaatverandering kan het relevant zijn om exotische soorten of klimaatadaptieve soorten op te nemen in de Integrale Groenvisie, hoewel de introductie van exotische soorten een complexe kwestie is. Groen moet wel klimaatbestendig zijn, maar ook aansluiten op inheemse soorten. Daar waar hittestress is en weinig ruimte voor groen, zou je strategisch kunnen kiezen voor soorten die hier bestand voor zijn.

We stellen richtlijnen op voor klimaatadaptatie, welzijn en biodiversiteit (onder andere het aandeel groen, natuurinclusief bouwen). Hiervoor passen we de parkeernorm op sommige plaatsen aan en wordt ook op andere manieren in de openbare ruimte gezocht naar meer ruimte voor groen.

De helft van de deelnemers heeft een gemende opinie over deze stelling.
Het integreren van groen in stedelijke omgevingen vereist een locatieafhankelijke benadering. Bij het ontwikkelen van groen in nieuwe gebieden, kunnen we vanaf het begin sturen en meer ruimte geven voor groene initiatieven, zonder strikte richtlijnen. Het identificeren van gebieden met woningverdunning biedt kansen voor het aanpassen van parkeernormen. Dit is echter maatwerk en vereist in zekere zin ook een gedragsverandering bij de inwoners. Het is essentieel om kansen te inventariseren en in de ontwerpfase richtlijnen te geven voor natuurinclusieve bouw en multifunctionele

parkeeropties. Voor richtlijnen voor bestaand en nieuwbouw wordt gerefereerd naar Handboek Openbare Ruimte. Dit biedt een leidraad voor het onderhoudsbeeld en de uitstraling van verschillende gebieden. Hoewel richtlijnen belangrijk zijn, moeten ze ook alternatieven voorstellen. Zoals meer gebruik van openbaar vervoer en andere vormen van mobiliteit, zonder mensen te dwingen.

We stimuleren inwoners en ondernemers om te vergroenen met subsidies voor bijvoorbeeld dak en gevelgroen.

Iedereen eens, op één deelnemer na. Het is belangrijk om te erkennen dat veel mensen ervoor hebben gekozen om tegels in hun tuin te leggen in plaats van groen. Het verstrekken van subsidies om tegels te verwijderen heeft mogelijk weinig nut, maar subsidies voor alternatieve groene oplossingen zoals sedumdaken kunnen wel aantrekkelijk zijn en worden gestimuleerd. Het betrekken van woningcorporaties bij groeninitiatieven is essentieel. Door middel van regionale prestatieafspraken kunnen duidelijke doelstellingen worden vastgesteld voor groene initiatieven in verschillende wijken. Het maken van afspraken met bedrijven kan ook bijdragen aan het bevorderen van groene initiatieven. Subsidies kunnen mensen wel overhalen om actie te ondernemen, maar intrinsieke motivatie blijft essentieel. De gemeente kan een rol spelen door subsidies te verstrekken om twijfelaars over de streep te trekken. Tegelijkertijd is het belangrijk op te merken dat het gebruik van klinkers in tuinen vaak de goedkoopste optie is. Woningstichtingen kunnen hier een grote rol spelen door specifieke opdrachten te geven die groene initiatieven stimuleren. Er liggen ook kansen voor het vergroenen van bedrijventerreinen en het betrekken van ondernemers hierbij. Het is belangrijk dat de gemeente een aanspreekpunt heeft voor contact met ondernemers om dit aan te pakken en groene initiatieven te bevorderen. Voor woningcorporaties is het van belang om regionale prestatieafspraken, bijvoorbeeld over geveltuinen, scherper te maken om daadwerkelijke voortgang te boeken. Ook kunnen prestatieafspraken worden gemaakt voor het beheer van groene initiatieven, met een evaluatieperiode van bijvoorbeeld elke 10 jaar. Dit zorgt voor een continu streven naar verbetering en behoud van groene voorzieningen binnen woningcorporaties.

We stimuleren groene initiatieven van onze inwoners door locaties aan te wijzen die zich hiervoor lenen.

Het reguleren van deze initiatieven kan een risico vormen op overregulering. wat vooral de gemotiveerde personen als eerste zal bereiken. Dit proces vergt tijd en het is belangrijk om de juiste balans te vinden tussen stimuleren en reguleren. Een effectieve aanpak is het opstellen van stellingen die de huidige stand van zaken met betrekking tot groene initiatieven weergeven. Dit maakt het zichtbaar voor mensen en kan hen enthousiast maken om zelf een voorbeeld te nemen. Communicatie is hierbij essentieel, ook naar mensen die minder betrokken zijn bij groene initiatieven. Een quickscan van groene gebieden kan helpen bij het identificeren van potentiële locaties voor groene initiatieven. Door deze locaties in kaart te brengen, kunnen inwoners worden gestimuleerd om zich actief bezig te houden met groene initiatieven in hun omgeving.

Het bestuur was het unaniem eens over de volgende stellingen:

- We moeten extra investeren om ook in de toekomst een leefbare gemeente te zijn, hiervoor zetten we groen in om de gevolgen van extreem weer (hitte, extreme buien en droogte) te verzachten.
- We zetten groen in voor het versterken van de ecologische structuren, door het verhogen van de (structuur)variatie en het planten van inheems en biodivers groen.
- We richten speel- en ontmoetingsplekken natuurlijk in (bijvoorbeeld door hoogteverschillen in het maaiveld en de beplanting.
- We investeren in communicatie en educatie, zodat onze inwoners en ondernemers leren wat de waarde van groen is.
- Bij het maken van keuzes in de inrichting of het beheer van groen is (sociale) veiligheid onze eerste prioriteit.

VRAGENLIJST INWONERS

Algemene resultaten
In totaal hebben 1057 personen de vragenlijst ingevuld. Van de respondenten is 94,5% woonachtig binnen de gemeente Roermond, het overige deel is niet woonachtig maar wel werkzaam binnen de gemeente Roermond. Het grootste deel van de respondenten komen uit de kernen Roermond (56,6%) en Herten (12,5%). Het aandeel van respondenten jonger dan 25 jaar was 0,95%. Verder hadden de leeftijdscategorieën 25-36 jaar, 37-48 jaar, 49-60, 61-72 jaar en ouder dan 72 jaar een aandeel van 9,5%, 16,2%, 23,9%, 34% en 15%, respectievelijk.

THEMA GEZONDE LEEFOMGEVING

De drie belangrijkste redenen om in de gemeente Roermond te wonen, volgens de respondenten zijn:

1. De nabijheid van de stad en voorzieningen (63,7%)
2. Aantrekkelijkheid van de woning (42,5%)
3. De groene leefomgeving van de gemeente (36,1%)

Respondenten gebruiken het openbaar groen in de gemeente het meest om in de natuur te zijn (67,7%), frisse lucht te halen (67,6%) en om te sporten, bewegen en wandelen (65,5%).

Respondenten vinden het openbaar groen met name belangrijk om tot rust te komen (89,4%), de kernen aantrekkelijker te maken (86,4%) en als plek om te bewegen/sporten en spelen (75,2%), Ze hechten minder waarde aan het openbaar groen voor het aantrekken van toerisme (38,4%). Als het gaat om openbaar groen gaat, vindt 78% respondenten multifunctioneel en 41,6% aantrekkelijk groen het belangrijkst. Strak onderhouden en de hoeveelheid groen vinden respondenten het minst belangrijk, met 12,3% en 32,6% respectievelijk. Dit suggereert dat inwoners de kwaliteit van het openbaar groen belangrijker vinden dan de kwantiteit groen binnen hun buurt of wijk.

Onderhoud en veiligheid openbaar groen

De meningen over het onderhoud van perken, plantsoenen en parken binnen de buurten zijn bijna gelijk verdeeld. Ongeveer 40% van de respondenten vindt dat groenvoorzieningen in hun buurt goed onderhouden zijn, terwijl 36,7% het hier oneens mee is. Ruim 20% is neutraal over deze stelling.

Van alle respondenten vindt 46,6% dat de wegen, straten en stoepen in hun buurt niet veilig zijn voor alle verkeerdeelnemers. Deze onveiligheid wordt met name ervaren in de voorstad, de binnenstad en in buurten dichtgelegen bij de binnenstad zoals Maasniel en Leeuwen.

Kwantiteit en kwaliteit groenvoorzieningen

Ruim 43% van de respondenten vindt dat er voldoende groenvoorzieningen zijn in hun buurt, terwijl ongeveer 35% vindt dat er onvoldoende groenvoorzieningen zijn. Inwoners van buurten gelegen binnen de postcode 6041 en 6042 zijn over het algemeen het minst tevreden over het aantal groenvoorzieningen in hun buurt. Hieronder vallen buurten zoals Leeuwen, Maasniel, Merum, en het centrum van Swalmen.

Als het gaat om de kwaliteit van de groenvoorzieningen, vindt het merendeel van de respondenten dat het openbaar groen in hun buurt niet van goede kwaliteit

is, namelijk 36%. Ruim 31% van de inwoners is wel tevreden over de kwaliteit van het groen, terwijl 29% een neutrale houding heeft ten opzichte van deze stelling. Met name binnen de postcode 6042 zijn inwoners ontevreden over het kwaliteit groen, namelijk 43,9% van de inwoners.

Overlast van openbaar groen

Overlast van openbaar groen lijkt een minder groot probleem te zijn, aangezien 39% van de respondenten aangeeft nooit overlast te ervaren en 40% soms tot zelden. Ongeveer 14% ervaart regelmatig tot vaak overlast. Slechts een kleine groep, 2,7%, ervaart altijd overlast.

Type groen dat overlast veroorzaakt

Het grootste deel van de overlast (39,5%) wordt door andere, niet-gespecificeerde typen groen veroorzaakt. Veel respondenten ondervinden overlast van onkruid en zichtbelemmeringen door te hoog en wild groeiend groen langs trottoirs, fietspaden en op kruisingen. Dit overwoekerend groen beperkt bovendien de mobiliteit van voetgangers en scootmobiel gebruikers. Ook vinden inwoners dat er met name arbeidsextensief openbaar groen wordt aangelegd, waardoor er onvoldoende diversiteit aan beplanting is, wat resulteert in monotone en saaie groenstroken. Ongeveer 16% van de respondenten ondervindt overlast aan bomen in de vorm van laaghangende takken, bladval en hooikoorts, terwijl 11% overlast van grasvelden ervaart, waarbij grasaren, slecht onderhoud en te hoog groeiend gras vaak als overlast benoemd worden. Er is een roep om beter groenonderhoud dat niet alleen de esthetiek verbetert, maar ook functioneel bijdraagt aan veiligheid en leefbaarheid. Het belang van regelmatig snoeien en passende plantkeuzes wordt benadrukt om een balans te vinden tussen natuurlijke voordelen en praktische stedelijke behoeften.

Bereidheid tot bijdrage aan het groenonderhoud

Een deel van de respondenten is bereid bij te dragen aan de kwaliteit van hun leefomgeving. Het merendeel van de respondenten (bijna 38%) is bereid straatafval op te ruimen. Ruim 52% is bereid om hun eigen tuin te vergroenen of een geveltuintje aan te leggen en te onderhouden. Bijna de helft van de respondenten is bereid om deel te nemen aan buurtinitiatieven zoals het adopteren van en onderhouden van een stukje openbaar groen of meehelpen in een buurttuin of voedselbosje. 15% van de respondenten geeft aan niets te willen of kunnen doen voor de (groen)kwaliteit van hun leefomgeving.

Het belangrijkste obstakel die respondenten ondervinden om bij te dragen aan het onderhoud van groen in de gemeente is een te druk schema (28%) en fysieke ongeschiktheid (20%). Daarnaast voelt een significant aantal mensen (26%) zich door andere, niet-gespecificeerde redenen belemmerd. Veel respondenten wijzen erop dat zij vinden dat groenonderhoud een taak is van de gemeente waarvoor zij belasting betalen. Anderen geven aan dat zij al actief zijn in het onderhoud van hun eigen tuin en stoep, waardoor zij geen capaciteit hebben om nog meer bij te dragen aan het openbaar groen. Ook wordt genoemd dat er weinig initiatief of coördinatie is vanuit de gemeente om burgers te betrekken bij groenonderhoud, wat bijdraagt aan het gevoel van afstand tussen burgers en groenbeheer in de openbare ruimte. Verder geven inwoners aan dat het bij hen niet bekend is of zij op eigen initiatief

groenonderhoud op gemeentelijk eigendom mogen uitvoeren en waar dit kan. Het volgende wordt aangegeven: "Het is mij niet bekend dat inwoners zelfstandig groenonderhoud mogen uitvoeren aan publieke groenvoorzieningen. In het verlengde daarvan: waar houdt dat op? Mijn idee over licht terugsnoeien of iets dergelijks kan afwijken van het beeld dat de gemeente daarvan heeft."

THEMA BIODIVERSITEIT

Uit de vragenlijst blijkt dat 82% van de respondenten openbaar groen in de gemeente belangrijk vindt als manier om de biodiversiteit te versterken voor planten en dieren. Echter de meerderheid van de inwoners geen idee welke maatregelen de gemeente neemt om de biodiversiteit te stimuleren of staat hier neutraal in (59%). Ruim 23% van de respondenten vindt dat de gemeente zich niet voldoende inzet om biodiversiteit te stimuleren. Daarnaast vindt 72% van de respondenten dat het openbaar groen er minder strak uit mag zien als dat zorgt voor een betere natuur. De meerderheid van de respondenten is het eens met de stellingen over het bevorderen van biodiversiteit. Er is sterke steun voor het idee dat de gemeente, samen met scholen en natuurorganisaties, moet zorgen voor betere voorlichting, meer ruimte voor planten- en dierensoorten en het stimuleren van inwoners om bij te dragen aan biodiversiteit. Ruim 78% staat hierachter.

THEMA KLIMAAT

Ruim 85% van de respondenten vindt het belangrijk dat de gemeente Roermond zich inzet voor het opvangen en verzachten van de gevolgen van extreem weer. Inwoners benadrukken dat ze veranderingen in het weer ervaren, variërend van extremere regenval tot hittestress door verstedelijking. Meer dan 30% ervaart regelmatig last van hitte, droogte en wateroverlast vergeleken met de weersomstandigheden van 10 jaar geleden. Inwoners ervaren het vaakst overlast van hitte, vooral in stedelijke gebieden met veel beton en weinig groen. Ruim 58% van de inwoners vindt dat er te weinig groene plekken binnen de gemeente zijn die verkoeling bieden op warme, zomerse dagen. Meer dan de helft van de respondenten (56%) vinden dat in hun buurt meer bomen geplant of ruimte gemaakt moet worden voor groen, ook als dit ten koste gaat van het aantal parkeerplekken. 20% van de respondenten is het hier niet mee eens. Wateroverlast blijkt ook een terugkerend probleem, vooral bij hevige regenval, vaak veroorzaakt door slechte afwatering in stedelijke gebieden met veel verharding. Volgens 61% van de respondenten mogen (toekomstig) groene openbare ruimten, zoals parken en speelplekken, een of maximaal twee dagen onder water staan om water op te vangen na extreme regenbuien. Dit suggereert dat veel inwoners er geen bezwaar tegen hebben dat groene openbare ruimtes voor meerdere doeleinden worden gebruikt, zoals recreatie en waterberging. Daarnaast is er bezorgdheid over droogte, met opmerkingen over grondwaterstand en de noodzaak om tuinen te besproeien.

OPEN VRAGEN

Wat zijn voor u de drie belangrijkste redenen om in de gemeente Roermond te wonen?

De keuze voor inwoners om in Roermond te wonen worden grotendeels beïnvloedt door: natuurlijke omgeving, bereikbaarheid en stedelijke aantrekkelijkheid. Natuurlijke omgevingen van Roermond, zoals de Maasplassen en omliggende bossen, worden zeer gewaardeerd. Ook draagt de goede infrastructuur, waaronder een uitgebreid wegennet en openbaar vervoersverbindingen, bij aan de toegankelijkheid van de regio. Tot slot speelt de historische binnenstad, met zijn rijke geschiedenis en monumenten, een belangrijke rol in de aantrekkingskracht van Roermond.

Ik gebruik het openbaar groen in de gemeente om…

Het gebruik van openbaar groen in Roermond dient voor uiteenlopende doelen. Veel mensen zoeken een koelere omgeving, vooral in de zomer. Het groen draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid, biedt een plek voor ontspanning en rust, dient als locatie voor recreatieve activiteiten zoals picknicken en fietsen. Ook wordt het gebruikt als adoptiegroen. Daarnaast wordt groen gezien als essentieel elementen voor de luchtkwaliteit en het welzijn van dieren. Er zijn echter zorgen over het beperkte aanbod van openbaar groen in de stad en de noodzaak voor meer bomen om hittestress te verminderen en de algehele leefbaarheid te verbeteren.

Wat zijn voor u twee belangrijke punten als het gaat om openbaar groen?

Ten eerste is goed onderhoud en beheer cruciaal. Openbaar groen moet zorgvuldig door de gemeente worden onderhouden om destructief snoeien en overgroei te voorkomen, wat de gezondheid van het groen bevordert en bijdraagt aan milieu en klimaat. Ten tweede moet de inrichting van het groen zowel functioneel als aantrekkelijk zijn. Dit betekent dat groenvoorzieningen de verkeersveiligheid niet mogen belemmeren en dat een esthetische aankleding, met bijvoorbeeld seizoensplanten en een variatie aan bomen essentieel is voor een aangename, leefbare stad en het bevorderen van sociale verbindingen.

Wat wilt/bent u bereid om zelf te doen voor de (groen)kwaliteit van uw leefomgeving

Veel respondenten zijn al betrokken bij diverse initiatieven, zoals het onderhouden van hun eigen tuin en stoep, het bijhouden van groen rondom hun woning en het opruimen van zwerfafval. Sommigen hebben zelfs al “geavanceerde” groene oplossingen geïmplementeerd, zoals groene daken of biodiverse tuinen. Maar er worden ook uitdagingen opgemerkt zoals beperkte medewerking van de gemeente of fysieke beperkingen die sommigen ervaren.

Hoe zou de gemeente u kunnen motiveren om bij te dragen aan het groenonderhoud in de gemeente?

Veel respondenten tonen bereidheid om bij te dragen aan groenonderhoud, maar ze hebben ook specifieke suggesties over hoe de gemeente hen kan motiveren. Hieronder volgt een overzicht van de veelvoorkomende manieren waarop de gemeente haar inwoners kan motiveren om actief bij te dragen aan groenonderhoud in hun omgeving:

1. **Praktische ondersteuning:**
Een veelgenoemde suggestie is het bieden van praktische ondersteuning, zoals het verstrekken van planten, gereedschap en materialen voor geveltuintjes of buurtgroen.

2. **Betrokkenheid en inspraak:**
Inwoners willen meer betrokken worden bij besluitvorming en het ontwerp van groene ruimtes in hun buurt, om zo een persoonlijke bijdrage te leveren.

3. **Communicatie en educatie:**
Veel respondenten benadrukken het belang van goede communicatie en educatie over groeninitiatieven, zodat meer inwoners zich bewust worden van de voordelen van groen in de stad. Zo wordt aangegeven dat er meer informatie verstrekt moet worden over wat men zelf kan doen in hun eigen omgeving. Ook tips voor de aanpak van groenonderhoud blijkt belangrijk te zijn. Veel inwoners geven aan weinig verstand te hebben van groen. Een inwoner doet de volgende suggestie: "Het lijkt mij erg leuk om iets te doen met groen onderhouden en daarbij ook iets te kunnen betekenen voor zowel de buurt als de gemeente. Die gedachte motiveert mij. Helaas heb ik er zelf weinig verstand van. Een gratis workshop over groen zou leuk zijn."

4. **Financiële prikkels:**
Financiële prikkels, zoals belastingkortingen of subsidies voor groenprojecten, worden ook genoemd als motiverende factoren.

5. **Waardering en erkenning:**
Het organiseren van buurtactiviteiten, het stimuleren van samenwerking tussen bewoners en het tonen van waardering voor vrijwilligerswerk worden gezien als effectieve manieren om de betrokkenheid bij groenonderhoud te vergroten. Een inwoner doet het volgende voorstel: "Geef iedere wijk of kern een beloning. Wie het groen in de openbare ruimte zelf een half jaar of jaar het beste heeft bijgehouden, ontvangt een buurtfeest gesponsord door de gemeente". Ook wordt meerdere malen benoemd dat de gemeente zelf het goede voorbeeld moet tonen door actief bij te dragen aan groenonderhoud en inrichting. Als burgers zien dat hun gemeente serieus bezig is met groene initiatieven, zullen zij eerder gemotiveerd zijn om hieraan deel te nemen en zich betrokken te voelen bij dergelijke gemeenschapsprojecten.

INFORMATIEVERSTREKKING

Informeren over werkzaamheden in het groen

Ruim 88% van de inwoners geeft aan dat zij het belangrijk vinden dat de gemeente hen communiceert over het beheer en beleid van openbaar groen. Echter voelt een aanzienlijk deel van de respondenten zich niet voldoende geïnformeerd door de gemeente over werkzaamheden in het groen, namelijk 54%. Slechts 7,8% van de respondenten is het eens of helemaal eens met de stelling dat de gemeente hen voldoende informeert. 28% van de respondenten blijft neutraal in deze kwestie.

Wensen voor meer informatie

Er is een duidelijke wens onder de respondenten om beter op de hoogte gehouden te worden van de groenwerkzaamheden binnen de gemeente. Ruim 61% van de respondenten wil graag meer geïnformeerd worden, terwijl slechts 8% aangeeft dit niet nodig te vinden. 26% van de respondenten is neutraal over deze kwestie. Mocht de gemeente haar inwoners willen bereiken over een bepaalde groenkwestie, dan kan zij dit het beste doen via een persoonlijke aanpak in de vorm van een informatiebijeenkomst of via een gesprek met meerdere buurtbewoners. Volgens 66% van de respondenten is dit namelijk de meeste effectieve aanpak. 57% geeft aan dat zij een digitale vragenlijst het prettigst vinden.

Bijlage III
Verklarende woordenlijst

Areaal	Gebied, oppervlakte.
Beeldkwaliteit	De kwaliteit wordt gemeten naar hoe het eruit ziet.
Barrière	Het groen onderhouden en verzorgen.
Beekdal	Een beekdal is een landschapstype waarbij een beek door een lager gelegen dal stroomt.
Beheer	Het groen onderhouden en verzorgen.
Belanghebbende(n)	Een persoon of een groep personen die belangen heeft bij een bepaald onderwerp.
Biodiversiteit	Variatie van biologische soorten in een ecologisch systeem.
Biologisch	Volgens de natuur tot stand gekomen of geproduceerd.
Bodemleven	Alle organismen in de bodem.
Buurttuin	Een tuin die door een groep mensen uit de nabije omgeving gezamenlijk wordt onderhouden.
Doelsoort	Een bepaalde soort waarvan het behoud, het herstel of de terugkeer als een doelstelling van het natuurbehoud wordt gezien.
Draagvlak	Een groep mensen die iets ondersteunt of nastreeft.
Ecologie	Een wetenschap die onderzoekt hoe planten en dieren in verhouding staan tot hun omgeving en tot elkaar.
Ecologisch beheer	Door middel van gericht beheer proberen om bepaalde dieren een beter leefgebied te geven.
Ecologische verbinding	Corridors met als doel de afzonderlijke kerngebieden binnen ecologische hoofdstructuur met elkaar te verbinden tot een samenhangend ecologisch netwerk.
Ecosysteem	Geheel van planten en dieren in een gebied en hoe ze in verhouding staan tot elkaar en hun omgeving.
Ecosysteemdiensten	Voordelen voor menselijke of dierlijke populaties die worden geboden door een ecosysteem, zoals voedsel- of brandstofvoorziening, natuurlijke geneeskrachtige bestanddelen en instandhouding van de vruchtbaarheid van de bodem.
Energiesysteem	Het samenraapsel van alle productiemidddelen voor energie die we hebben. Dat kan gaan over gascentrales, kerncentrales, zon, wind en waterstof.
Energietransitie	Energietransitie is een begrip dat gebruikt wordt voor de overgang van traditionele, fossiele brandstoffen als olie, kolen en gas, naar duurzame energie uit bijvoorbeeld zon, wind en biomassa.
Erfgoed	Onze nalatenschap van het verleden, waarmee we leven in het heden.
Fijnstof	Allerlei schadelijke in de lucht zwevende deeltjes.
Fysiek	Iets dat in wekelijkheid bestaat en tastbaar is.

Fysieke leefomgeving	Alle natuurlijke en gemaakte landschappen om ons heen zoals water, natuur, bouwwerken en infrastructuur.
Gebiedsprofielen	Deze geven in een oogopslag een beeld weer van de gemeente, dorp of wijk.
Groenareaal	Het oppervlakte aan groen.
Groenstructuur	De optelsom van alle groene onderdelen in een gemeente of dorpskern.
Groene elementen	Er bestaan veel soorten groene elementen. Voorbeelden zijn: boomspiegels, tuinen, groene daken, gevelgroen, parken, bomenlanen.
Hemelwater	Neerslag: regen, sneeuw en hagel.
Hittestress	Ongemakken door (aanhoudende) hitte zoals niet goed kunnen slapen of je niet lekker voelen omdat je het (te) warm hebt.
Hoogwaardig	Van hele goede kwaliteit.
Inheems	Planten en dieren die van nature thuishoren in het land.
Infiltreren	Langzaam in de bodem wegzakken.
Integraal	Volledig en alomvattend. Het houdt in dat alle relevante aspecten en perspectieven worden meegenomen in besluitvorming en werkwijzen.
Intensieve landbouw	Landbouw die gebruik maakt van moderne landbouwmethoden zoals moderne machines en kunstmest. Door middel van intensief bodemgebruik.
Klimaatadaptatie	Het aanpassen van onze omgeving met als doel de negatieve gevolgen van klimaatverandering beter aan te kunnen.
Klimaatverandering	De verandering van het weer of klimaat.
Leefomgeving	De omgeving waarin een plant, dier of mens leeft.
Mantel	Overgangszone, oplopend van laag en hoog. Bijvoorbeeld met struikgewas tussen bomen/bos en grasland.
Nature-based solutions	Dit zijn oplossingen voor problemen die tegelijkertijd bijdragen aan het verbeteren van de natuur.
Omgevingskwaliteit	De kwaliteit van de ruimtelijke omgeving en van het milieu (de leefbaarheid) van die omgeving.
Openbare ruimte	De ruimte die openbaar is voor iedereen. Dat kan buiten (bijvoorbeeld een plein, park of straat) of binnen (bijvoorbeeld een deel van het gemeentehuis, een bibliotheek of een parkeergarage).
Overhoeken	Een deel van een perceel dat minder makkelijk valt te beheren dan de rest.
Participatie	Actief meedoen.
Plantsoen	Kleinschalig stuk groen, deze kan bestaan uit verschillende soorten groen zoals bodembedekkers, wilde bloemen, struiken of bomen.
Populatie	Groep dieren, planten of andere organismes van dezelfde soort die samenleven in een aaneengesloten gebied.
Recreatie	Alle activiteiten die iemand voor zijn plezier doet.

Ruimtelijke ontwikkelingen	De inrichting van de openbare ruimte bedoeld, waarbij er rekening wordt gehouden met de diverse financiële, maatschappelijke en politieke belangen.
Sociale samenhang/ cohesie	De samenhang in een maatschappij. Verbondenheid tussen inwoners
Stakeholder	Stakeholder
Strategie	De manier waarop (en het geheel van middelen waarmee) vooraf gestelde doelen bereikt kunnen worden.
Strategisch	Volgens een bepaald vooropgezet plan die aansluit bij een missie.
Toekomstbestendig	Op de toekomst voorbereid.
Visie	De doelen die je wilt bereiken in de toekomst.
Voedselbos	Een door mensen ontworpen en aangelegd bos, met bomen, struiken en planten die voedsel produceren.
Volksgezondheid	Enerzijds de gezondheidstoestand van de bevolking, anderzijds het geheel aan activiteiten ter bevordering van de gezondheid van de bevolking.
Wadi	Een ondiepe stuk grond waarin het regenwater wordt opgevangen bij heftige regenbuien, waarna het langzaam in de bodem kan zakken.
Waterkringloop	Het proces van verdamping, condensatie, neerslag en terugstroom van water vanuit oppervlaktewater zoals bijvoorbeeld de zeeën.
Zoogdier	Elk dier dat als jong bij zijn of haar moeder melk heeft gedronken.
Zoom	Een zoom is de overgang tussen bos en grasland, dit is vaak ruig groen